

Boldogtalanság az Auróra telepen

A U R Ó R A

Bernáth Aurél az első név, ami eszembe jut, de ez nem illik ehhez a birkózó arcú férfihez. Legyen inkább Bogdán Aurél, vagy még inkább Bogdán Tamás, akit a legtöbb ismerőse vezetékneven szólít. Bernáth Aurél már foglalt, egy valóban élt festő foglalta el, Bogdán Tamás viszont nem valóban élt, és társadalomtudós sem valóban, társadalomkutató, adjunktus, balliberális értelmiségi férfi a harmincas éveinek végén, akinek már elvált felesége is van, szintén nem valóban, mint ahogy ez a nő sem valóban, ez az Enikő, a Szentpéteri Enikő, akihez most 1998 utolsó éjszakáján egy házibuliban végre sikerül közelebb kerülnie. Ismerik egymást régóta, kicsi a város, egyezik a tudományos mezejük, Enikő kisebbségeket és margináliákat kutat, Bogdánt a nacionalizmus érdekli, a nemzet, a tánctéren rázkódókat mind érdekli a nemzet, de mégis, van olyan köztük, aki ha meghallja, hogy nemzet, úgy összegyűrődik az arca, hogy azt mások is látják.

A házigazda egyidős Bogdánal, de nála többnek tűnik, és tulajdonképpen jobban néz ki, életteli, állati jól áll neki a nagy has, a krémszínű gyűrött zakó, a bozontos szakáll, ez a hanyag elegancia, ez az, amit hanyag eleganciának szoktak nevezni, bár van valami ideges rángatózás a járásában, de még az is hanyag elegancia a századvégi Budapesten, amikor kivágja az egyetememen a folyosó ajtaját, és az egyik lábát, mintha sánta lenne, húzza maga után, pedig száguld közben, semmi baja a lábának egyébként, végigrobog az ajtók előtt, hóna alól lobognak a papírlapok, most a táncolók között ugrálva a mellkasát veri és üvölt, egy dagi és bozontos Tarzan.

– Géza, az emelet, leszakad! – röhögve lép be a szobába a felesége, egy fekete koktélszék, fekete hajú, kontyos nő, száján vérpiros rúzs, ő mindig ilyen, még az olvasópultban is, az Egyetemi Könyvtár olvasópultjában, ahol a mindennapjait tölti, és ahol pontosan tudja, hogy több tucatra rúg azoknak a száma, akik erotikus fantáziájához ő szolgáltat alapanyagot, mert ő olyan, tényleg olyan, negyvenkét évesen is olyan, most a falnak dőlve rázkódik a nevetéstől, aztán ha már pont ott sikerült megállnia az italos asztalka mellett, unikummal szolgálja ki magát, és nagyterpeszben a férje mindahány kilójának az egészségére iszik, neki még ez is jól áll, és az ajtókeretet görnyedten támasztó doktoris

hallgatók büszkék magukra, hogy minden-
nek tanúi lehetnek.

– Ez az Alíz – mondja ugyanezen a há-
zibulin feleségéről az iménti Géza –, ez
az Alíz egyszerűen olyan, hogy nem lehet
megcsalni. Pedig ti is tudjátok, hogy len-
ne kivel!

– Hát hogyne – bólogat Bogdán Gé-
za felé, kajánság van ebben a bólogatás-
ban, de amikor Géza már nem figyel, ak-
kor Enikővel végre összenevetnek, ez a leg-
első egymásra nevetésük, utólag kiderülhet
még, hogy mindketten mást találtak vicces-
nek, Bogdán például azt, hogy Géza igen-
is megcsalja a feleségét. De nem, Bogdán
akar tetszeni, akarja mutatni, hogy milyen

érzékeny, akarja mutatni, hogy ő érti az Enikőt, úgyhogy most azon nevet, amin Enikő is,
tudniillik a férfiakon. Nevetésükbe hivatlanul bekapcsolódik egy vidéki kolleganő, vala-
milyen Regina, akinek a vezetéknevét Bogdán képtelen megjegyezni, nem is próbálja, va-
lahányszor meglátja, a Szociológiai Figyelő jut róla eszébe, szerencsére ritkán kell élőben
találkoznia vele, és Pesttől háromszáz kilométerre tanít, mégis felbukkan időnként egy-egy
konferencián és házibulin, előbbi még érthető, de utóbbi egyáltalán nem, ki hívja meg
folyton, hogy aztán végig a konyhában cigarettázzon, és be ne álljon a szája, ömlik belőle
az érdektelen szóáradat, micsoda savanyú ábrázat, szürke fején a haja húsz éve félrefésülve,
kétoldalt kilógnak belőle a nagy fülei, pont úgy néz ki, mint az újságíró az azon a festmé-
nyen, Otto Dix híres festményén, amit a Szociológiai Figyelő valamilyen, Bogdán számá-
ra érthetetlen okból a címlapján használ. Attól, hogy egy nő értelmiségi, még ne legyen
ronda, ennyi. Attól még nem muszáj rondának lennie.

Másodszor akkor nevetnek egymásra Bogdán és az Enikő, amikor a férfi a karjánál fog-
va a hallba húzza a nőt, padlótól plafonig itt is könyvespolcok állnak, Bogdán jól ismeri
a házigazdák könyvtárát, tudja, hogy a művészettörténeti albumok között Taschen köny-
vek is sorakoznak, amiket Géza Bécsben szokott megvásárolni, szereti végighúzni az ujját
a csillogó lapokon, nézni ezeket az élénk színeket, most már itthon is akad ilyesmi. New
Objectivity, Neue Sachlichkeit, Enikő még mindig nem érti, Bogdán gyorsan lapoz, ben-
ne kell lennie ennek a hogyishívják nőnek, Enikő közben cigarettára gyújt, a szájában
tartja a cigarettát, hosszú szőkésbarna haját feltűzi a feje tetejére, közben a szoba irányá-
ba néz, mennyire nőies, sokkal szebb, érzékeli ezt a kecsességet Bogdán a szeme sarkából,
miközben elfoglalja a lapozás, itt kell lennie, a szobában most mindenki egyszerre ugrál,
ez a legjobb házibuli évek óta. És igen, itt van, Sylvia von Harden, na mit szólsz, mennyi-
re hasonlítanak, még a ruhájuk is. Enikőből kirobban a nevetés, Bogdánt nagyon jó érzés
önti el, örül ennek a szilveszternek, hogy pont az Enikővel és pont itt, a tavalyi rettenetes
volt, és az azelőtti is, az azt megelőző, most hirtelen nem emlékszik, az még máshogy volt,
nem kell erre most emlékezni, az a lényeg, hogy van élet, most látszik.

Mennyire rosszindulatú vagy, csóválja a fejét Enikő, de nem hagyja abba a kuncogást,
újra belepillant a könyvbe, aztán becsukja, ha a konyha felől mozgást érzékel, ijedten pil-
lant hátra, a férfi azt mondja magában, hogy édes, édes, ahogy a mellére szorítja a köny-
vet, most száz százalékgig biztos benne, hogy ebből az éjszakából lesz valami, most annyi-
ra közel érzi magához a nőt, akár meg is simogathatná az arcát, hátrafésülve ezt a tincset
a halántékáról, akár odahajolhatna hozzá és megcsókolhatná, olyan természetes lenne, csak
azért nem teszi, mert nem lehet ezt így mindenki előtt, Enikő lényegében férjnél van, igaz,
a férje egy nála húsz évvel idősebb New York-i pasas, az is annyi mindent elmond a kap-
csolatukról, hogy külön szilvesztereznek.

Enikő most a könyvet olvassa, nahát, ezt nem is tudtam, mondja, hogy az Otto Dix
az utcán üldözte Sylvia-t, megragadta a karját, és rákiáltott: Le kell festenem magát! Maga
egy egész korszakot testesít meg! Mire a nő így felelt: Úgy, hát fénytelen szemeket, elál-

ló füleket, hosszú orrot, vékony száját akar festeni? Megnyúlt kezeket, rövid lábakat, óriás lábfejeket? Csupa olyasmit, amivel embereket lehet ijesztesgetni? De a festőt nem lehetett lerázni, lelkesedése határtalan volt, ami nem is csoda. Ez aztán a briliáns önjellemzés, mondta Sylviának. Ez a portré egy olyan korszaknak állít majd emléket, amely a nőt nem a külső szépségéért, hanem belső értékeiért szereti.

Becsukja a könyvet Enikő, és elhúzza a száját, megsajnálta a konyhában cigarettázó valamilyen Reginát, Bogdán érti persze, Enikőnek rémlik, hogy milyen Regina (talán Horváth), és hogy mit kutat (egy kelet-magyarországi faluban a munkanélkülieket), emlékszem egy tavalyi előadására, mondja Bogdán, azt hiszem, egész jó volt, igen, bólint komolyan Enikő, bár az is lehet, hogy végigaludtam, vakarja a fejét Bogdán, Enikő folytatja, szerintem okos a csaj, csak tényleg rettentő boldogtalan szegény, és ez látszik rajta.

Lipták Laci szédelegve áll meg mellettük, hízásra hajlamos, barnaképű srác, pár évvel fiatalabb Bogdánál, ismerik egymást gyerekkoruk óta, még Miskolcra, nem, nem közös iskolába, hanem cselgáncsozni jártak egy helyre.

– Komolyan, cselgáncs? – kérdezi Enikő, őszintén csodálkozik, ő nem szokott sportra gondolni, mindig meglepődik, hogy ilyesmi van, neki a sport soha nem jelentett semmit, kislányként a művészi torna érdekelte és a korcsolya, az is csak a tévében, de kamaszkorában kinőtte ezt is, valamit persze jó lenne mozogni, de szerencsére elég jó adottságokkal rendelkezik, vagy talán mégsem szerencsére, mert így semmi sem veszi rá arra, hogy mozogjon, és hogy ne cigarettázzon, ő nem a sporttól, hanem a cigarettától és a kávétól szép, és most, ahogy ránéz Bogdánra, az arcában meglátja a birkózót.

– Nem, nem, Enikő, a cselgáncs az egészen más. Tudod, dzsúdó. Test test ellen – magyarázza Bogdán, hátba vágja Lipták Lacit, mintha jóban lennének, pedig egyáltalán nem szereti, hiperaktív gyerek volt, most meg oknyomozó újságíró, idétlen volt ez a hátbavágás, de már ez a szó is, hogy oknyomozó. Menjen szépen oknyomozni a konyhába, ha már így elindult. Rendben, nem fogja most maga előtt letagadni, miért is tagadná, részben arról van szó, hogy savanyú a szőlő, ez a nála öt-tíz évvel fiatalabb korosztály már sokkal talpraesettebb, még látták az előző rendszert, de otthonosan mozognak az újban, gyorsan járnak, egy lépéssel gyorsabban, de ez igazságtalan valahol, mert őt is ugyanúgy a társadalom érdekli, mindkettejüket az érdekli, hogy az országban mi történik, de Bogdán kutat (és ott volt a rendszerváltásnál), míg a Lipták Laci nyomoz (és nem volt ott, mégis úgy beszél róla, mintha ott lett volna), most pedig mindketten rajta vannak a szélsőjobbos témán, de míg Bogdán már hónapok óta végzi a terepmunkát, Lipták Laci kétszer beszél valakikkel, és már írja is az oknyomozó riportját, amit sokkal többen fognak elolvasni, mint Bogdán pályázati beszámolóját.

– Tudom, mi a cselgáncs. Arról beszélek, hogy neked van birkózófejed, elképesztően birkózófejed van, de csak most vettem észre, még az orrodon is ez a kanyar, ez a görbesség, mint a törött birkózóorrok, és a nyakad is, de ne érts félre, hallod? Nagyon tetszik – mondja Enikő, fejét oldalra billentve nézi őt, tényleg elgondolkozik most ezen a kérdésen, és bólint egyet, mint aki ismét arra jutott, amit az imént már kimondott, akárhogy is, vallo-más ez, a vonzalom kölcsönös, nem véletlenül mozognak már órák óta együtt ebben a lakásban, mintha össze lennének ragadva, csak ez a magabiztosság, Enikő túlságosan magabiztos, vagy csupán szerepet alakít, a magabiztos New York-i nő szerepét? Van erre is esély.

Lipták Laci közben eltűnt a konyha irányában, de a következő pillanatban már vissza is tér, kezében egy üveg vodka és felespoharak, nyomában Gévai Karcsi élénken gesztikulálva magyaráz az információs társadalomról, őt pedig a kelet-magyarországi munkanélküliek kutatója, Regina követi, Bogdán feltűnés nélkül veszi ki Enikő kezéből az albumot, és közben

úgy érzi, hogy a nő finoman megsimogatja a kezét, de néhány másodperccel később már nem biztos benne, hogy megtörtént, a kezén érzi ugyan az érintést, és miközben visszadugja a könyvet a polcra a többi közé, ezen gondolkodik, vajon mit adhatna Enikő kezébe.

– Veletek még nem koccintottam – mondja Lipták Laci, ellentmondást nem tűrően osztani kezdi a felespoarakat, úgy tűnik, a hátsó szekció is ezért jött, nyugodtan állnak a Lipták mögött, nem úgy festenek, mint akik tovább akarnának menni, de még itt sincsenek, Karcsi még ugyanazt a mondatot fejezi be, Regina nagyokat szuszogva emészti a hallottakat, így keresi a kapcsolódást, és közben nem is néz rájuk, tekintetét a tapétára szegezi, és miután Karcsi pontot tesz a mondat végére, akkor néz rájuk, akkor érkezik meg, nevetve nyúl a pohárért, van valami alpári a nevetésében, gondolja Enikő, majd gyorsan elszegyelli magát ettől a gondolatától, ő azért igyekszik tudatos lenni ebben a dologban, tudja, hogy van benne némi ellenszenv a vidéki értelmiségiekkel szemben, ha őszinte akar lenni magához, kisszerűnek, ostobának és igénytelennek érzékeli őket, persze tudja, hogy ez rossz, mint ahogy az is rossz, amikor ehelyett az egzotikumot próbálja értékelni bennük, tényleg pont olyan ez a Regina, mint az az újságíró a festményen, legalább húsz évvel van lemaradva Budapesttől, mint ahogy ez a szegény Budapest is le van maradva, és minden izgága igyekezet, hogy naprakész legyen, hogy felzárkózzon, minden iparkodás teljesen fölösleges, innen nézve azt hiszik, hogy New York fantasztikus és elérhető, ha jobb is, ha más is, mint ők, de nem sokkal, és ha ez a város, ha ez az ország nem, de ők személy szerint lehetnek olyanok, mint New York, milyen érdekes, hogy nem kételkednek.

– Éppen arról beszélgetünk, hogy az információ átalakítja a társadalom szerkezetét, olyanira, hogy a foglalkoztatással kapcsolatos problémák is mások lesznek a jövőben – magyarázza Regina, Gévai Karcsi nekitámaszkodik a szemközti falnak, vállat von, izgalmas téma, de már lerágott csont, ő csak Reginának foglalta össze dióhéjban egy korábbi tanulmányát, és a nő teljesen begerjedt. Koccintanak, Enikő bedobja a vodkát, és üres pohárral a kezében, mutatójával Karcsira mutatva, a többieket megelőzve mondja el a véleményét dióhéjban.

– Az információs társadalom komoly lehetőség – szögezi le Enikő –, lehetőség a hátrányos helyzetű csoportok és mindenki számára. Ebben az országban az embereket termelésre szocializálták, pedig egyre inkább szolgáltatni kell. Az információs társadalom révén kreatívak lehetünk...

– Gondolom, New York ebből a szempontból inspiráló hely – bólogat Gévai Karcsi.

– Itthon szeretik lenézni az amerikaiakat, miközben odakint egy tízéves gyerek is összefüggő mondatokban tud beszélni arról, amiben hisz, és minden második ember kreatív módon keresi a pénzét. Én arról álmodozom, hogy ez a kis ország Európa kreatív központja lehetne. De akkor nem olyan kérdéseken kéne rágódni, mint hogy Közép- vagy Kelet-Európa vagyunk-e...

Ezen a ponton Regina izgatottan közbevág:

– Egyáltalán nincs igazad! Egy munkanélküli leginkább abban lehet kreatív, hogy milyen feketemunkával keres pénzt...

– Ne kapd fel a vizet, egyáltalán nem erre gondolok – mondja Enikő.

– Nem, nem értelek félre – dadogja Regina, akinek ezek szerint nem túl jók az idegei. – Arról beszélsz, hogy Magyarország legyen a kreativitás országa, de kérдем én, ez miben lenne más, mint amikor néhány évvel ezelőtt kitalálták, hogy legyünk a vas és az acél országa?

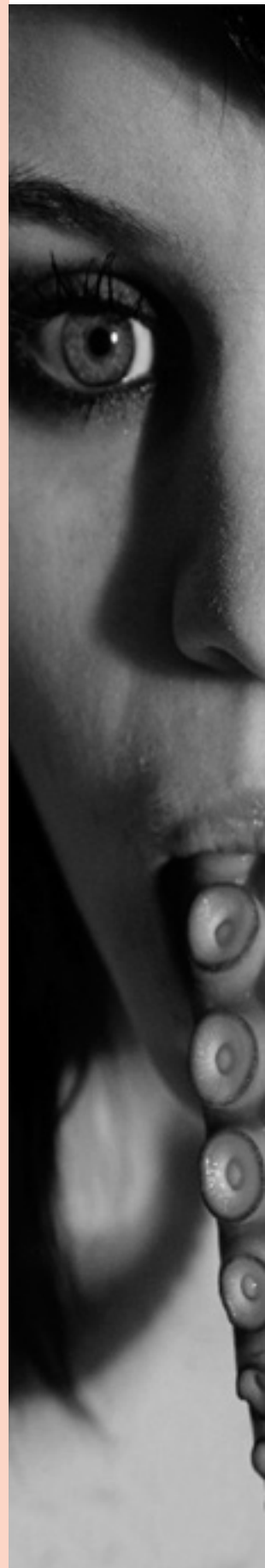
Regina egyre jobban belemelegszik, Enikő Bogdánra pillant – szerencsétlen nő, szerintem ez nem neked szól, régóta a bögyében lehet ez a téma –, Bogdán szája mosolyra húzódik, Enikő a tekintetével viszozza, ez a harmadik ma este.

– ...ez nem egy kreatív nemzet, könyörgöm, ez egy pesszimista és rosszindulatú, irigy nemzet, ezzel szembe kell nézni. Legalább száz év kell ahhoz, hogy átneveljük magunkat!

– És addigra már mi is csak gépek leszünk, ember formájú gépek – fűzi hozzá Lipták Laci.

– Nekem ez túlságosan nemzetkarakterológia – vonja meg a vállát Enikő. – De min húztad fel magad ennyire? Én nem akartam bántó lenni.

Előkotorja a cigarettáját, barátságosan megkínálja a vidéki kolleganőt, aki elfogadja, elnézést, hogy kiabáltam, persze, ez csak egy szilveszteri buli, nem itt kell megváltani a világot, csak tudod, Enikő, nekem ezek a dolgok tényleg fontosak, és nyilván neked is azok.

– Igen, tudom, ezek nehéz kérdések.

– Én gyakran úgy érzem, hogy a mi köreinkben inkább az a probléma – hümmögi Bogdán –, hogy az intellektust dicsőítjük, míg a kreativitást üres jelszónak tartjuk.

– Szerintem ez nem nemzetkarakterológia – mondja Regina. – Vannak tendenciák, vannak számok. Lehet olyat mondani, hogy egy nemzet pesszimista.

– Enikő nem hisz a számokban, és ami engem illet, én se nagyon – mondja Bogdán. A másik két férfi ebből most megérti, hogy Bogdán és Enikő között van valami. Kicsit bosszúsak. Ha tudták volna, hogy rá lehet hajtani a nőre, megtették volna.

– De hát szociológusok vagytok. Akkor miről beszélünk? – Regina értetlenkedve rázza a fejét.

– Én már nem gondolkodom számokban – mondja a férfi. – Odamegyek az emberekhez, megnézem, hogyan élnek, beszélek velük, meghallgatom őket.

– Én is ezt csinálom – mondja Regina.

– Néhány hónapja kezdtem el egy vadiúj terepmunkát – vigyorog Bogdán –, amit őszel még nem tudtam teljes gőzzel nyomni a tanítás miatt, de a következő félévet megkapom alkotóiban, úgyhogy augusztusig már nem sokat fogtok látni.

Tovább is mondaná Bogdán, de Lipták Laci közbekérdez:

– És milyen órákat tartasz?

Enikő és Bogdán egyszerre vonnak vállat. Még Gévai Karcsi is felkapja a fejét, pedig egy ideje szólanul mereng a vidéki kolleganő mögött, hirtelen rúgott be, de a tanításról neki is megvan a maga véleménye.

– Szerintem milyen órákat? Egyetemes szociológiatörténet egy, egyetemes szociológiatörténet kettő, egyetemes szociológiatörténet huszonhárom – és ha nem kezdene csörögni a mobiltelefonja, akkor a következő mondattal visszakanyarodna a kutatásához, csak még előtte elmesélné, hogy az utóbbi években szociográfiákat olvas, és erről szakszemináriumot is indítana jövőre, ha a tanszéken elfogadják, az lenne az óra címe, hogy „A szociográfia a huszonegyedik században”, ő ebben hisz, valamint a kvalitatív kutatási módszerekben, amiben Enikő is hisz, és ekkor Bogdán gondolatban a homlokára csap, hát persze, miért nem vonja be a kutatásba őt is, egyszerűen leviszi magával a terepre, ha valaki, akkor Enikő tudná értékelni mindazt, ami ott van, azon az elátkozott helyen, neki szívesen megmutatná ezt a sötét világot.

A nagy hangzavarban alig hallja a telefonban a másikat. Maga a terep hívta most föl váratlanul, egy Móra Robi nevű férfi kíván boldog új évet, ez a Robi most egy Auróra telepi előszobában ül, és mindenkit felhív telefonon, akit csak tud, de ez a mindenki nem több őt embernél, és egy sincs közöttük, aki ne lenne meg ezen az éjszakán az ő telefonhívása nélkül.

Majdnem egy évvel ezelőtt találkoztak először, távoli rokonok házasodtak egy Miskolc melletti faluban, óriási esküvő volt, olyan jól ment nekik, hogy több disznót is levágtak az eseményre, és az összes ismert családtagot meghívták ünnepelni, köztük olyanokat is, akiket még sohase láttak. Bogdán ismerte ezeket az embereket, nyaralt náluk még gyerekkorában, és még most is az akkori, gyereknevéen szólították őt, azt mondták neki, Krump-li bácsi. Március volt, fagyatkozott a tél, az utcában latyak és megbarnult hótömbök, az egyik szomszéd a házába invitálta be koccintani, ott ültek a konyhában a hímzett falvédő előtt Robi és a fia, Feri, kopasz tizenéves, még itt bent sem vette le a dzsekijét, a bombert, csak a nyakán látszott, hogy alá inget húzott. Bogdán elismeréssel nyugtázta, hogy egy ifjú szkinhed is része a násznépnek, és gratulált magának, hogy tanulmányírás helyett itt töltheti ezt a hétvégét. Láthatóan Ferinek se volt kedve itt lenni, nem próbált belefolylni a társalgásba, szenttelen képpel ült és befalt egy tál zserbót. Bogdánnak az volt az érzése, hogy az apa, Móra Robi mindjárt elsírja magát. Hamar kiderült, hogy nem ő a rokon, hanem a felesége, egy Marcsi nevű nő, aki akárhányadik unokatestvére volt a menyasszonynak, és a szomszéd azt állította, hogy Bogdánnak is unokatestvére valamiképpen, de találkozni még soha nem találkoztak a szomszéd szerint. Milyen jól informált, gondolta Bogdán. Hamarosan Bogdán anyja is ebbe a konyhába toppant be, ő pontosan emlékezett erre a bizonyos Marcsira, azt is tudta, hogy mi történt vele. Amint kiderült, hogy az asztalnál ülők kicsodák, arcán fájdalom és részvét jelent meg, odaugrott Móra Robi elé, aki erre az asztalt hátrébb tolva felpattant, és úgy ölelték meg egymást, ahogy temetésen szokás.

Sajnálom, annyira sajnálom, mondta Bogdán anyja, és megsimogatta Móra Robi szára, simára borotvált arcát, mire a férfi sírni kezdett, csak a fia tömte a szájába ugyanolyan egykedvűen a süteményt.

Bogdán cigarettát kotort elő a mellényzsebéből, és kifordult vele a teraszra, fél szemmel visszanezített, vajon a szomszéd nem érzi-e, hogy ebben a pillanatban jobb lenne neki is a háttérbe húzódnia, de nem ezt érezte, úgy tűnik, számára mást jelentett a diszkréción, hangosan kezdett el beszélni a sorsról, és teletöltötte az asztalon sorakozó felespoharakat.

Az esküvői vacsora a falu kiszuperált művelődési házában volt, amit leginkább ilyen események alkalmával vesz birtokába a lakosság, a faliújságon egy korábbi esküvőről készült fényképek sorakoztak. A násznép hosszú asztalok mellett hosszú padokon vacogott bezipzározott kabátokban, fűtés nem volt, de az alkohol és a tánc a többséget felmelegítette. Bogdán az anyja mellett ült, aki mosolyogva integetett a tőlük nem olyan messze gubbasztó Móra Robi felé, akinek ekkorra már kipirosodott az arca, és láthatóan feldobta, hogy emberekkel beszélgethet.

– Nagyon össze van törve szegény ember – súgta oda az anyja Bogdánnak két falás között, és Bogdán nyögött egyet, tudta, hogy az anyja, most mindent el fog mesélni. – Nem emlékszel erre a Marcsira, ugye? Nem volt valami szép kislány szegény. Olyan vastag szemüveget kapott már az óvodában, mint egy szódásüveg. A család is elég szerencsétlen volt, a nő innen ment fel Pestre, férjhez ment valami gyanús figurához, aztán lett valami ritka betegsége, meg is halt, az apa egyedül nevelte a kislányt, én akkor láttam párszor ezt a Marcsikát, amikor itt volt egy nyáron keresztül, de aztán szóltak, hogy többet ne jöjjön, mert állítólag lopkodott, amiről ki tudja, hogy igaz-e. Úgyhogy utána nem is jött, de ezeket talán bántotta a lelkiismeret, és időnként küldtek nekik képeslapot karácsonyra meg húsvétra, na és egy idő után a lapok visszajöttek. Nem is lehetett róluk tudni semmit egészen mostanáig, aztán egyszer csak érkezik a gyásztaóirat, hogy a kislány meghalt, hát most már elég nagy lány volt persze, a fia is mindjárt nagykorú. Ez a Móra Robi, ez volt a férje, elmesélt nekem most mindent ez a szegény ember, nem nagyon lehetek barátaik, küldött mindenkinek táviratot, akinek a címét otthon a régi levelek között megtalálta, úgy számolom, hogy nyolcvankettőben házasodtak össze, akkorra már mindketten árvák, de hát ez a Marcsi hány éves volt, még húsz is alig, az a lényeg, hogy nem sokkal később kiöltöztették őket az Aurórára.

– Komolyan? – emelte fel a fejét Bogdán, mire az anyja gyorsan bekapott egy darab húst, majd egy kenyérdarabot, és bólintott. – Miért csak most mondd? Szerinted mi a kutatási témám? Azerbajdzsán? A múltkor már mondtam neked, hogy ki akarok menni az Aurórára.

Bogdán anyja legyintett.

– Azt hittem, hogy már letettél róla. Illetve reméltem. Nem jó környék.

– Hány éve magyarázom ezeket a dolgokat? – Bogdán hitetlenkedve megrázta a fejét, aztán ő is legyintett. – Mindegy, hagyjuk.

Enni kezdett, csak a szeme sarkából figyelte Móra Robit, aki élénken gesztikulálva mesélt valamit, a vele szemben ülő öregasszonyok vihogni kezdtek, még Feri is röhögött, izzadt homlokú, kipirult arcú apja pedig folytatta tovább. Az öregasszonyok egyre jobb kedvre derültek, és amikor elhangzott a csattanó, mindannyiukból kitört nevetés. Bogdánnak, amikor lefeküdt aludni, és később, amikor a vonaton utazott vissza Budapestre, többször is eszébe jutott ez a kép, ahogyan a fiú idétlenül röhög, mint az egyik kutya a rajzfilmben.

– Úgy hallottam, elváltatok – mondja Enikő később, régóta készült ezzel a mondattal, vannak dolgok, amiket tisztázni kell, ez az egyik, a másik az ő férje, amire Bogdán nem mer rákérdezni, pedig elmondaná, a párkánynak dőlnek, valaki kinyitotta az ablakot, akkora volt már a füst, de ők nem fáznak, Bogdán a nő vállára terített egy pokrócot, a fenekeküket a radiátor melegíti, még mindig táncoltak a másik szobában, rég volt az éjfél és

a himnusz, utána lelassult a buli, aztán befutott vagy két tucat ember, megteltek a szobák, telik az idő, de még mindig bírják.

– Két éve – válaszolja Bogdán, és arra gondol, hogy tényleg nem reklámozta ezt a választ, úgy kérdez rá a nő, mintha most lett volna, de ez nem az Enikő figyelmetlensége. Biztos sokan a mai napig azt hiszik, hogy a felesége és ő még együtt vannak. Azért hagyta el Laurát, most így fogalmazza meg magának, mert túl sokat akart, az a nő mindent akart, és mindent nem lehet. Volt család, volt otthon, voltak bútorok, volt ebédlő, voltak jó borok és szép poharak, voltak konyhai eszközök, mosogatógép, még az is volt, és ő hagyta ott Laurát, ő hagyta ott, miután három évig gondolkozott ezen, de Laura végig nem vette észre magát, ha rajta múlt volna, megöregedtek volna mindketten egy szempillantás alatt, hogy a hátralévő negyven évet egy ilyen mindenben túli állapotban töltsék. Lehet, soha nem lesz jobb, és lehet, bárki lett volna a helyén, az is túl sokat akart volna. Lehet, kiábrándító lenne egy nő, aki nem akar semmit, akinek a fél is elég és a negyed is. Mondjuk ez az Enikő, ez az Enikő másnak tűnik, de ezt a témát talán nem kellett volna megpendíteni, és nem azért, mert még mindig nem zárta le, persze, hogy nem zárta le, de most van az a pillanat, amikor ez nem számít, Bogdán nem hülye, tudja, hogy majd fog számítani, de most ez egy szabad pillanat, az ablak, a szilveszter, az új év, ami előttük van, mind szabadok. – Mostanában reménykedem, tudod, hogy van még idő az újrakezéshez.

– Talán azt hitted, hogy nincs? – kiáltja Enikő, de köhögni kezd, ki kell köhögnie a rekedtséget a hangjából, le kell csendesítenie felgyorsult szívverését, be kell jönnie az ablaktól, azt mondja, késő van, de nem menni akar, ott volna már jó lenni, valahol egy ismeretlen ágyra dölve egy ismeretlen éjjelilámpa fényénél, a könyvespolcon ugyanazok a könyvek, mint otthon nála, pontosan tudja, hogy már nem tart sokáig ez, most még nem mozdulnak, de hamarosan már az arcát simogatja ez a Bogdán, akit lassan tíz éve, ő akkor még egyetemista hallgató, Bogdán már tanársegéd, de ugyanolyan fiatalok voltak, mint most, csak akkor mindenki mindenkivel flörtölt, így emlékszik vissza Enikő azokra az évekre, biztos benne, hogy a politikai hevület megemeli a libidót, tíz éve, most ahogy az ablaktól ismét belép a szobába, észre sem veszi, és megsimogatja kezével a férfi mellkasát, mintha csak a kordbársonyt akarná érezni a tenyerével, olyan ártatlan és megértő, mert ebben a mozdulatban megértés van, emberi kapcsolódás, a közös múlt, a közös tapasztalatok, megérik mindketten a gyomrukban, a tüdejükben, hogy aztán meglepve és szomorúan nézzenek a másikra, Enikő körül megfordul a szoba, Bogdán ragadja meg a vállánál fogva, és táncol vele ki a fogashoz, méteres halmokban állnak a szürke télikabátok, elgondolkozva merül el köztük Enikő, milyen különös állapotba került, olyan szomorú ez a nő, ezt Bogdán eddig nem látta, és őszintén érzi, hogy semmi mást nem akar, csak megvigasztalni őt, nem is köszönnék el a háziaktól, a kabátot is majd csak kint gombolják be, halkán csukják be maguk után az ajtót, elindulnak lefelé a lépcsőházban, hogy két emelet között álljanak aztán meg, hogy a nagy ablakokból kitekintsenek a hátsó udvarra. Ott a cserepes növények mellett Bogdán végre magához szorítja Enikőt, a halántékára tapasztja a száját, így állnak egy darabig, Enikő most az arcán érzi a kordbársony zakót, talán egy egész perc eltelik, amikor kiszabadítja fejét a szoros fogásból, lábujjhegyre emelkedik, pedig nem alacsony, de így lesz ugyanolyan magas, mint ez a még mindig mozdulatlanul álló férfi, így csókolja meg a száját, ami sokkal puhább, mint amilyenre számított, határozottan meglepődik ezen, és mert elég részeg, megkérdezi magától, vajon udvariatlanság lenne rászólni Bogdánra, hogy az ajkait egy kicsit jobban, vagy egyáltalán, keményítse meg?

